

EEN ILLUSIE ARMER

Veranderde argumenten in de strijd omtrent de Amerikaanse drooglegging
(1919-1933)

Anti-droogleggingsprotest, New York City, 1932. Bron: firststandmonday.com.

H.M. Sybrandi

Begeleider: J.P.M. Koch

8 juni 2018

ABSTRACT

Many arguments were given to convince Americans of the benefits of national prohibition of alcohol throughout the nineteenth and early twentieth century. Likewise, there were many reasons to object to it. The struggle was won by the proponents of Prohibition in 1918, but the battle continued and was won by the opponents of Prohibition in 1933. This research works with the hypothesis that the arguments used by proponents and opponents differed throughout the time when alcohol was a political issue in America (ca 1880-1933). By investigating primary sources of both proponents and opponents of prohibition, this thesis demonstrates that this was indeed the case and further aims to give an explanation as to why. The main reason was that only after a few years of Prohibition it became clear that it had many undesired side effects. Due to the Depression, these problems worsened and subsequently became a reason to repeal the law. This study uses a variety of primary sources published by the main actors, with emphasis on popular songs dealing with alcohol and Prohibition, because songs reflect the popular culture well.

INHOUDSOPGAVE

Voorblad	1
Abstract	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding De drooglegging in Amerika	4
Hoofdstuk 1 De strijd om de drooglegging	
1.1 De tegenstanders: de handelaren	8
1.2 De voorstanders: de Anti-Saloon League	10
1.3 De voorstanders: de Prohibition Party	13
1.4 De voorstanders: de Women's Christian Temperance Union	14
1.5 Conclusie	17
Hoofdstuk 2 De strijd om de drooglegging	
2.1 De tegenstanders: de AAPA	19
2.2 De voorstanders op het album 'American Moonshine & Prohibition' door de New Lost City Ramblers	21
2.3 De tegenstanders op het album 'American Moonshine & Prohibition' door de New Lost City Ramblers	23
2.4 Conclusie	25
Hoofdstuk 3 Conclusie	
3.1 De effecten van de drooglegging	27
3.2 Verklaring	29
3.3 Relevantie	32
Literatuurlijst	33
Appendix	
A Spotprenten van de Prohibition Party	36
B Liedtekst 'Lips that touch liquor'	40
C AAPA Prohibition Probes	41
D Liedtekst 'Light wine and beer'	43
E Liedtekst 'Save a little dram for me'	44

INLEIDING | DE DROOGLEGGING IN AMERIKA

Alcohol in Amerika werd en wordt gezien als zowel ‘the good creature of God’ als ‘the demon rum’. Het thema ‘alcohol’ wordt gekenmerkt door tegenstellingen. Alcohol, en voornamelijk rum, stond aanvankelijk hoog in aanzien bij zowel artsen, als liberale koopmannen en puriteinse dominees. Het werd beschouwd als versterkend, geneeskrachtig¹, stimulerend en ontspannend en er werd dan ook de hele dag door rum, bier en whiskey gedronken door mensen uit alle lagen van de samenleving.² In de literatuur wordt gesproken over ‘de ontdekking’ van het drankprobleem in negentiende-eeuws Amerika.³ Deze ontdekking kan worden toegeschreven aan Dr Benjamin Rush, die in 1784 een pamflet schreef met de titel *An Inquiry Into the Effects of Ardent Spirits on the Mind and Body*, waarin hij betoogde dat gedestilleerde drank giftig, moraal destructief en verslavend was. Zijn ontdekking werd serieus genomen en de negentiende eeuw zag verschillende bewegingen die streden tegen excessief alcoholgebruik of zelfs een totaal alcoholverbod bepleitten.

Het achttiende amendement op de Constitutie (het *Prohibition* amendement) verwezenlijkte dit doel en maakte de productie, handel en verkoop van alcohol vanaf 1919 illegaal. Toen brak de Prohibition of drooglegging aan. De drooglegging kwam geenszins uit de lucht vallen, maar had een lange aanloop. Al aan het begin van de negentiende eeuw verenigden mensen die zich zorgen maakten over dronkenschap zich in gezelschappen die geheelonthouding voorstonden of streden tegen alcoholmisbruik. Al deze mensen bij elkaar vormden de Temperancebeweging⁴, de verzamelnaam voor deze allerminst homogene activistengroep, die bestond uit vrouwen, rijke zakenmannen zoals Henry Ford en John D. Rockefeller en puriteinen, wiens beweegredenen uiteenliepen van Bijbelse gronden tot economisch gewin.⁵ Een reeks argumenten werd ingezet om de zaak te winnen, wat na bijna honderd jaar uiteindelijk werkelijkheid werd. De argumenten varieerden van religieuze onderbouwingen tot de overtuiging dat alcohol de wortel was van alle sociale problemen waarmee Amerika kampte, zoals volle gevangenissen, armoede en opstootjes in steden. De industrialisatie en urbanisatie hadden het probleem van alcoholmisbruik namelijk zichtbaar gemaakt.⁶ Gedurende de negentiende eeuw veranderde alcoholisme dus van individueel

---

¹ Johan Edman, ‘Temperance and Modernity. Alcohol Consumption as a Collective Problem, 1885-1913’, in *Journal of Social History* 49 (2015) 1, 39.

² Harry Levine, ‘The Alcohol Problem in America. From Temperance to Alcoholism’, in *Addiction* 79 (1984) 1, 110.

³ Harry Gene Levine, ‘The Discovery of Addiction. Changing Conceptions of Habitual Drunkenness in America’, *Journal of Studies on Alcohol*, 151-161.

⁴ Bij gebrek aan een Nederlandse term die de lading dekt met de juiste ondertoon wordt deze beweging in het vervolg aangeduid met ‘Temperancebeweging’.

⁵ Levine, ‘The Alcohol Problem in America’, 113 en Johan Edman, ‘Temperance and Modernity’, 34.

⁶ Edman, ‘Temperance and Modernity’, 34.

tot maatschappelijk probleem.⁷ De tijdbepaling van de drooglegging - het vonnis werd eind 1917 geveld - is ook significant; Amerika vocht namelijk vanaf 1917 aan geallieerde zijde in de Eerste Wereldoorlog. Overmatige alcoholconsumptie zou de mobilisatie tegenwerken, de veerkrachtigheid van het leger verminderen en als *intoxicating* goedje een gevaar vormen voor de natie, wat in het hoogtij van het nationalisme niet onbelangrijk was.⁸

Toen de droogleggingswet van kracht werd, werd drank door de politie vergoten op straat. Bron: www.history.com.

Dertien jaar drooglegging bewees echter dat de wet nieuwe problemen voor de Amerikaanse samenleving creëerde en in 1933 ondertekende president Roosevelt een wet die een einde maakte aan het nobele experiment. Een niet onbelangrijk motief hiervoor was de Depressie die flink inhakte op de maatschappij. De overheid liep veel geld mis en veel mensen zaten zonder werk. Mensen vluchtten in de vergetelheid die alcohol bracht. Legale alcoholproductie zou deze twee problemen (deels) verhelpen: de overheid kon weer belastingen afromen en de economie zou een zetje in de goede richting krijgen met zoveel meer banen. Bovendien zou het illegale circuit dat zich gedurende dertien jaar had gevormd (deels) zichtbaar worden en (deels) kunnen worden opgerold.

Uit de literatuur wordt duidelijk dat niet iedereen het eens is over wie de sterkste krachten achter de drooglegging vormden. Garrett Peck, historicus en schrijver over alcohol en Amerikaanse geschiedenis, schrijft de hoofdrol toe aan religieuze protestanten. Hij legt dus de grootste nadruk op het religieuze argument en niet op de sociale problemen die de drooglegging zou oplossen. In conservatief christelijk denken lopen morele en sociale argumenten echter sterk door elkaar; privémoreel moet publieke moraal zijn. Ook noemt hij de Anti-Saloon League, een vereniging met religieuze wortels die als doelstelling had alle saloons te sluiten, en beweert dat, hoewel de

---

⁷ Ibidem, 32.

⁸ Edman, 'Temperance and Modernity', 27, 29, 35.

drooglegging er kwam, de meeste mensen toch negatief stonden tegenover het alcoholverbod. Ze zagen het bijvoorbeeld als nuttig voor de arbeidersklasse, maar ook als inbreuk op hun persoonlijke vrijheid.⁹ Aan de andere kant in het debat staat Harry Levine, socioloog, die historisch onderzoek doet naar alcohol en drugs in de Amerikaanse samenleving. Hij benadrukt de argumenten die alcohol en sociale problemen aan elkaar relateren. Ook beweert hij dat er wel degelijk een massabeweging was ten faveure van de drooglegging. Daarnaast erkent hij de grote rol van rijke zakenmannen bij zowel de invoering als de afschaffing van de drooglegging. Door de meningsverschillen in de literatuur doemt de vraag op welke actiegroep welke argumenten gebruikte en wie en welke argumenten een doorslaggevende invloed hadden in de aanloop van invoering en afschaffing.

Het is daarnaast de vraag of de argumenten van al deze verschillende groepen activisten hetzelfde bleven. En meer nog, hoe er *tijdens* de drooglegging werd aangekeken tegen de argumenten van weleer. Dit onderzoek werkt met de hypothese dat de gebruikte argumenten verschillen door de tijd heen en dat men tijdens de drooglegging anders aankeek tegen de zaak dan de periode ervoor. De aanleiding hiervoor is dat pas later duidelijk werd welke gevolgen de drooglegging had en voor- en tegenargumenten dus veranderden. De hoofdvraag die dit onderzoek wil beantwoorden is dan ook: in hoeverre wordt de inhoudelijke discussie over de drooglegging, zoals die gepresenteerd wordt door enkele hoofdrolspelers uit de strijd vóór 1918, weerspiegeld *tijdens* de drooglegging in de argumenten die toen werden gebruikt, zoals bijvoorbeeld in de populaire muziek uit die tijd? Er zal worden aangetoond dat de discussie veranderde wat betreft inhoud. In deze inleiding is al een korte introductie gegeven op de drooglegging en haar historische achtergronden. Dit is essentieel voor het begrijpen van de primaire bronnen die worden behandeld.

De hypothese zal in hoofdstuk 1 worden getoetst met de vraag: welke argumenten, thema's en problemen gebruikten de activisten in hun strijd aangaande de drooglegging? Dit gebeurt aan de hand van primaire bronnen van de hoofdrolspelers van het toneel die alle grootse prestaties leverden in de strijd om de drooglegging: een traktaat uit 1917 van de Antiprohibisten, campagneliederen van de Anti-Saloon League, spotprenten van de Prohibition Party en verschillende publicaties van de voorzitter van de Woman's Christian Temperance Union (WCTU). Hierbij wordt de vraag gesteld welke invalshoek de activisten nemen en welke argumenten zij aandragen.

Dan zal hoofdstuk 2 dezelfde vraag stellen: welke argumenten, thema's en problemen voerden de activisten aan in de strijd om de afschaffing *tijdens* de drooglegging? Eerst zal de Association Against the Prohibition Amendment (AAPA) worden besproken. Zij voerden campagne met traktaten, postkaarten en een lied. Daarna zal een liedtekstanalyse worden uitgevoerd op een verzameling folkliedjes met als thema 'alcohol' die zijn geschreven ten tijde van de drooglegging. In

---

⁹ Sinclair Lewis, *Babbitt* (New York, Library of America 1922), 613 in Garrett Peck, *The Prohibition Hangover* (2009).

deze liedjes komen zowel voor- als tegenstanders van het verbod aan bod en krijgt de luisteraar een inkijkje in de leefwereld van de *moonshiner*¹⁰ en de slachtoffers van drankmisbruik. Deze liedjes zijn een prachtige primaire bron, omdat ze een spiegel zijn van de discussie uit de jaren 1920 en op een verrassende manier uiteenlopende populaire opvattingen verwoorden: voor én tegen de drooglegging. Deze verzameling liedjes wordt aangevuld door enkele andere hits. Liedjes spelen dus een grote rol bij dit betoog over de drooglegging.

Vervolgens worden in hoofdstuk 3 deze twee groepen bronnen naast elkaar gelegd en wordt er gekeken naar hoe de overeenkomsten en verschillen tussen de voorstanders en de tegenstanders in de tijd *voor* de drooglegging doorwerkt in de strijd *tijdens* de drooglegging, met name in de populaire cultuur van de jaren 1920 zoals uitgedrukt in folkliedjes. Tevens wordt getracht een verklaring te vinden die de reden voor de verschillen uitlegt. Waar wordt gesproken over voorstanders, worden altijd de voorstanders *van het alcoholverbod* bedoeld, en wanneer wordt gesproken over tegenstanders, de *tegenstanders* van het verbod.

---

¹⁰ *Moonshiner* is iemand die illegaal alcohol distilleerde tijdens de Amerikaanse drooglegging. De term komt van het destilleren dat 's nachts in het maanlicht gebeurde.

1 | DE STRIJD OM DE DROOGLEGGING

Dit hoofdstuk richt zich op de vraag welke argumenten er werden gebruikt in de strijd om de drooglegging, en welke problemen er werden vastgesteld en hoe die werden geframed. Er worden hiervoor verschillende primaire bronnen behandeld. Er was een verscheidenheid aan bewegingen die zich *en public* inzetten in de strijd voor of tegen een totaal alcoholverbod, zoals ook de minder invloedrijke Washingtonians, een voorloper van de Alcoholics Anonymous en de Anti-Dry League, die tégen de nieuwe wet waren. Uit deze groep bewegingen zijn er vier gekozen die het spectrum aan bewegingen goed representeren, veel aanhang hadden en recht doen aan de historische werkelijkheid: een groep drankhandelaren, de Prohibition Party, de Anti-Salooners en een vrouwenbeweging. Van deze vier organisaties zullen gepubliceerde bronnen worden behandeld. De nadruk zal meer op de voorstanders liggen dan op de tegenstanders. De reden hiervoor is dat de voorstanders de tegenstanders overtroffen in organisatie, lawaai en zichtbaarheid in het publieke domein, omdat zij de status quo wilden veranderen.

1.1 De tegenstanders: de handelaren

De eerste primaire bron die behandeld wordt, is een kort betoog over het standpunt en de principes van drankhandelaren, een pamflet van de hand van David Stauber. Hij was secretaris van de National Wholesale Liquor Dealers Association of America, een organisatie van een krappe duizend distilleerderijen en groothandels die samen 95% aan aandeel en geïnvesteerd kapitaal van de handel hadden.¹¹ Zij hadden zich verenigd om samen te strijden tégen het alcoholverbod. De organisatie betreunde het bestaan van een klein aantal dealers dat obscene, wellustige en suggestieve advertenties gebruikte. Ze deed haar best om diegenen te smoren die misbruik hadden gemaakt van hun vrijheid en zo de hele handel in diskrediet hadden gebracht.¹² Daarnaast maakte zij zich sterk voor fatsoenlijke regulering van drank aangezien de handelaren daar ook baat bij hadden, want ‘without regulation there can be no stability to the business and without stability, profits are uncertain ... Such a system of laws [fatsoenlijke regulering] will protect both the public and the retail liquor merchant.’¹³ De vereniging was tegen het alcoholverbod omdat dat eigendom in beslag zou nemen, en dat druiste in tegen de principes van de Amerikaanse instituties, zoals burgerlijke vrijheden. Verder vond ze het oneerlijk dat juist háár industrie de prijs zou moeten betalen voor de

---

¹¹ David Stauber, ‘Attitude of the Distillers and Wholesale Liquor Dealers in the Regulation of the Liquor Traffic’, *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 32 (1908) 3, 69.

¹² Ibidem, 74.

¹³ Ibidem, 69.

problemen in de samenleving, en niet bijvoorbeeld het bankwezen, dat ook verantwoordelijk zou zijn voor uitpattingen en armoede. Op deze manier zouden de verdiensten van de industrie totaal over het hoofd worden gezien en ook dat was niet eerlijk. Bovendien liet ervaring van staten die hadden geëxperimenteerd met alcoholverboden zien dat de maatschappij er niet op vooruit was gegaan maar dat er juist anarchie kwam. De vereniging stond daarom voor fatsoenlijke wetten, redelijke regulering, saloons met vergunningen en strikte handhaving.¹⁴

De tweede primaire bron is van dezelfde organisatie: een propagandaboekje genaamd *The Anti-Prohibition Manual: A Summary of Facts and Figures Dealing with Prohibition* uit 1917, een nieuwe uitgave van een eerder uitgegeven exemplaar uit 1916. Dat was blijkbaar zo gewild dat er een nieuwe editie uitkwam met actuele statistieken en feitjes. Terugkerende thema's zijn financiën, Amerikaanse waarden en de onmogelijkheid om een verbod te handhaven. De algemene strekking van het boekje is dat het alcoholverbod vreselijk zou falen in het oplossen van het probleem. Dit wordt ondersteund door talloze anekdotes, cijfers en uitspraken. Er worden vier hoofdargumenten onderscheiden op basis van het boekje.

Allereerst wordt er herhaaldelijk een beroep gedaan op de aard van de mens: 'You know when you start in to tell a man that he musn't do a certain thing, and keep on telling him, he wants to go out and do that very thing.'¹⁵ Een nationaal alcoholverbod zou plotsklaps wetsovertreders en criminelen maken van duizenden, zo niet miljoenen mensen.¹⁶ Dit zou resulteren in immorele burgers en een gebrek aan respect voor de wet als geheel.¹⁷ Bovendien zou men gevaarlijke, wellicht vergiftigende alternatieven van alcohol gaan nuttigen, met alle nadelige gevolgen van dien.¹⁸

Tevens worden er mislukte droogleggingsexperimenten uit de Amerikaanse geschiedenis aangehaald. In de negentiende eeuw hadden sommige staten alcohol verboden, maar de meeste verboden werden binnen een paar jaar weer ingetrokken, omdat de wet onmogelijk te handhaven bleek.¹⁹ Een alcoholverbod stopte de alcoholconsumptie niet, zo bleek uit een lijst favoriete geheelonthoudingsdrankjes uit 'droge staten',²⁰ die wel degelijk alcohol bevatten.

---

¹⁴ Ibidem, 69-73.

¹⁵ National Wholesale Liquor Dealers Association of America, *The Anti-Prohibition Manual. A Summary of Facts and Figures Dealing with Prohibition* (Cincinnati Ohio 1917), 5.

¹⁶ Ibidem, 7, 100, 103, 107.

¹⁷ Ibidem, 17, 74.

¹⁸ Ibidem, 77, 90.

¹⁹ Harry Gene Levine, 'The Alcohol Problem in America. From Temperance to Alcoholism', in *British Journal of Addiction* 79 (1984) 1, 112 en National Wholesale Liquor Dealers Association of America, *The Anti-Prohibition Manual*, 4.

²⁰ National Wholesale Liquor Dealers Association of America, *The Anti-Prohibition Manual*, 14-15. Met 'droge staten' wordt bedoeld op de staten die al een alcoholverbod hadden, dit in tegenstelling tot de zogenaamde 'license states', ook wel 'natte staten', waar regulering en wetgeving het drankprobleem probeerden op te lossen.

Daarnaast heeft een groot deel van de argumenten betrekking op kapitaal. Met statistieken werd aangetoond dat er enorm veel geld en kapitaal geïnvesteerd was in de drankindustrie en handel, wat allemaal verloren zou gaan bij een alcoholverbod. Daarnaast leefden meer dan tien miljoen mensen van alcoholproductie en verkoop, die allemaal compensatie moesten krijgen wanneer zij hun zaken moesten sluiten, wat de overheid miljoenen zou kosten.²¹ Bovendien zou de overheid miljoenen dollars mislopen als zij alcohol verbood, omdat ze veel belasting ontving van deze bloeiende industrie. Dat ontstane gat zou vervolgens opgevuld moeten worden met het belastinggeld van de gewone man.²²

Ook wordt er herhaaldelijk een beroep gedaan op gedeelde autoriteit en gedeelde waarden. Amerikaanse grootheden zoals George Washington en Abraham Lincoln worden aangehaald om hun alcoholconsumptie en standpunten wat betreft drooglegging. Rekeningen van feestjes van Washington lieten zien dat hij graag dronk, ook was hij eigenaar van een distilleerderij.²³ Waarden waar Amerikanen traditioneel aan hechtten waren democratie en individualisme. Een alcoholverbod zou ondemocratisch zijn vanwege het feit dat de wet zou kunnen worden aangenomen zonder alle stemgerechtigden te raadplegen, zoals wel het geval was bij de *Local Option*.²⁴ De wet zou tevens indruisen tegen het Amerikaanse individualisme omdat gedwongen geheelonthouding persoonlijke vrijheden teniet zou doen.²⁵

Dit alles leidde tot de overtuiging dat vergunningen en regulering uiteindelijk de beste oplossingen zouden zijn voor het probleem. De organisatie onderkende het alcoholprobleem, maar geloofde niet dat een nationaal totaalverbod het probleem zou oplossen: 'the liquor business requires just and fair regulation – prohibition is unfair, unjust and makes for unfreedom and is anti-Americanism.'²⁶

1.2 De voorstanders: de Anti-Saloon League

De ASL werd in 1883 opgericht in Ohio. Zij waren naar eigen zeggen een bond van organisaties die het drankprobleem kwam oplossen.²⁷ De ASL had sterke banden met kerken, voornamelijk

---

²¹ Ibidem, 12, 28, 29, 41, 73, 96. Zij waren bijvoorbeeld werkzaam in ondersteunende industrieën en ambachten, zoals de glasindustrie, tonnenmakers, de mijnindustrie en graanboeren.

²² Ibidem, 56-57, 72, 86, 108.

²³ Ibidem, 32-39, 44.

²⁴ Local Option is een wet die het mogelijk maakt voor Amerikaanse staten en andere lokale rechtsgebieden om controversiële wetten (vaak alcohol of drugs betreffend) direct aan de inwoners voor te leggen, waarbij wordt beslist via een volksstemming. Op die manier waren veel staten 'droog' (en weer 'nat') geworden.

²⁵ Ibidem, 53, 93.

²⁶ Ibidem, 100.

²⁷ P.A. Baker in *Year Book of the Anti-Saloon League 1908*, gepubliceerd door The Anti-Saloon League of America, 5.

protestants maar ook katholiek. Dat blijkt uit de veelvuldige Bijbelaanhalingen in hun jaarboeken,²⁸ alsook uit het feit dat een aanzienlijk deel van de top van de beweging geestelijken waren, zowel rooms-Katholieken als protestanten: bisschoppen, priesters en predikanten.²⁹

De ASL bracht twee liedbundels uit: *The Anti-Saloon League Song Book*, bestaande uit 135 liederen, en *Anti-Saloon Campaign Songs* met 48 liedjes. Bijeenkomsten voor de achterban alsook publieke protesten en marsen werden waarschijnlijk begeleid met liederen uit deze bundels. Het lijkt erop dat de liederen vooral voor gebruik van de groep zelf waren, want hoewel er een boek met campagnelieder was, is er eigenlijk weinig inhoudelijk verschil tussen de beide boeken. De liederen hadden vaak nieuwe teksten (met uiteraard thema's als geheelonthouding en alcoholverbod) op bestaande melodieën. De reden dat er voor dit type bron is gekozen en niet voor bijvoorbeeld de uitgebreide jaarboeken van de ASL, is omdat de jaarboeken voornamelijk feiten en acties uit het voorgaande jaar opsommen, ondersteund door statistieken over 'natte' en 'droge' staten. De liederen zijn daarentegen propagandamateriaal en daarmee ideaal voor dit onderzoek over de strijd om het alcoholverbod in het publieke domein.

Een klein aandeel bestaat uit psalmen, gezangen en hymnen die men in de kerk ook zong. Het grotere deel bevat liedjes die speciaal over de Temperancebeweging gaan, maar ook die refereren altijd aan christelijke waarden of de Bijbel. Wat gelijk in het oog springt, is de veelvuldige strijdretoriek, wat correspondeert met de muziekstijl, namelijk de mars. Woorden als 'front', 'soldier', 'battle' en 'fight' keren steeds terug. Een typische steeds terugkerende regel is 'Onward, temp'rance soldiers, bravely onward go, we must free our country from this awful foe' in 'Onward, Temperance Soldiers!' op de wijs van 'Onward, Christian Soldiers'.

De kerngedachte van de liedjes vormt de strijd tussen goed en kwaad, inherent aan het gedachtegoed van het christendom. Het sentiment van de liedjes is hoopvol en aanmoedigend, maar bevat ook sterke gevoelens van afkeer. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het liedje 'The Licensed Monster', dat de saloon personifieert als monster, als 'horned adder, with a sting and scorpion head'. Het monster ligt op de loer om de mannen in de val te lokken, hun levens te verwoesten en die van hun omgeving. Tegen dit monster wordt dus gevochten door de 'soldaten'.

Hiermee verbonden is de sterke nadruk op het 'home argument'³⁰, waarin alcohol als moreel vernietigende kracht wordt gezien tegen het thuis, de familie en het huwelijk. Dit had verband met de wortels van de ASL in de negentiende eeuw, toen de zogenaamde *ideology of domesticity*

---

²⁸ Zie bijvoorbeeld *Year Book of the Anti-Saloon League 1911*, 24-28.

²⁹ Zie bijvoorbeeld *Year Book of the Anti-Saloon League 1912*, 5-7.

³⁰ Bij gebrek aan een Nederlandse term die de lading dekt met de juiste ondertoon wordt 'home' in het vervolg aangeduid met 'home'.

opkwam en overheersend was.³¹ Liedteksten die dit ondersteunen zijn: 'the perils that assailed the homes so long' (in 'Vote for Prohibition'), 'We will stand by the home! Save it from the giant wrong' (in 'Stand by The Home'), en 't Was this [alcohol] that wrecked my home, and caused my boy to roam. It made my girl a slave, and dug my husband's grave' (in 'The Licensed Monster'). Er wordt veelvuldig beroep gedaan op het gevoel en inlevingsvermogen van de luisteraar alsof die getuige is van alcoholmisbruik in het huisgezin en de salooncultuur. Dit blijkt uit vaak gebruikte woorden als 'my boy', 'the weeping mother' en andere familienamen, alsook de retorische vraag 'What if that boy were thine?'.

Daarnaast zou alcohol leiden tot armoede en uiteindelijk de dood. Een couplet van 'Touch not, taste not' is veelzeggend: 'There's danger in the flowing bowl! Touch not, handle not! 'T will ruin body, ruin soul! Touch not, taste not, handle not! 'T Will rob the pocket of its cash. 'T will scourge thee with a cruel lash. And all thy hopes of pleasure dash. Touch not, taste not, handle not!' Het liedje 'O that will be our Jubilee' looft het ideaal: 'When all the wives who have suffered so long, sorrow and poverty, anguish and wrong, shall have found freedom and gladness and song! Children will be saved from the woe caused by the demon drink. Dark crime will cease!'

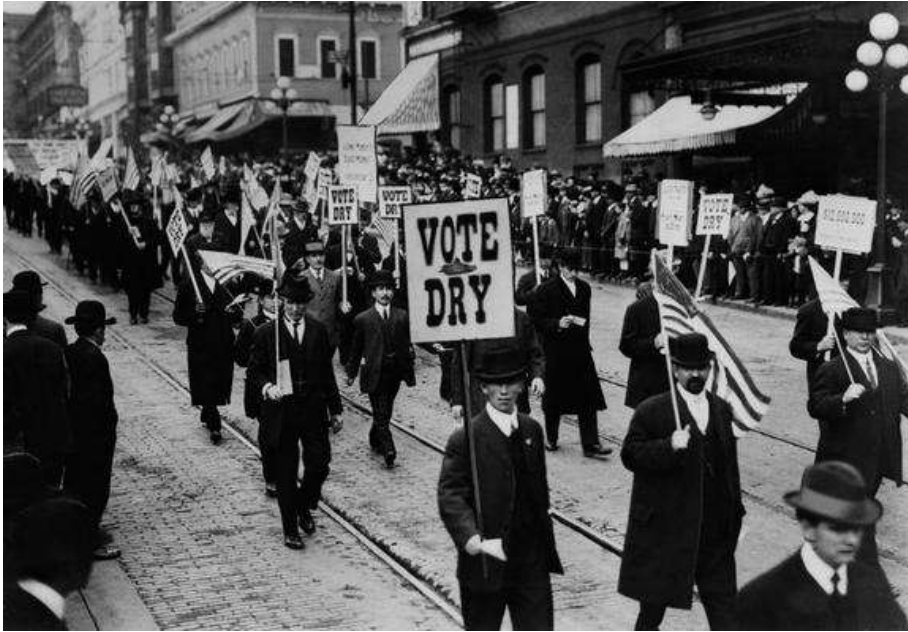
Het gevolg van alcohol afschilderen als het grote kwaad is het formeren van slachtofferschap. De man was slachtoffer van het kwaad dat de samenleving had voortgebracht en kon daarom slechts worden beklagd. Dit idee van slachtofferschap is een weerklink van de houding die de negentiende-eeuwse Temperancebeweging kenmerkte, waar vooral aandacht was voor het individu wiens persoonlijk leven en dat van zijn omgeving was geruïneerd door alcohol.³² Het doel van die beweging lag dan ook meer in het helpen van slachtoffers dan in de preventie van alcoholmisbruik. Dat sentiment weerklonk dus in Anti-Saloonlieders, hoewel het slechts de motivatie vormde in de strijd voor het hogere doel, namelijk het nationale alcoholverbod.

Deze argumenten gingen altijd gepaard met de sterke overtuiging dat de Anti-Salooners het recht aan hun kant hadden: God deed met hen mee in de strijd. Daarom zijn heel veel teksten geschreven alsof de overwinning al behaald was. In essentie sloegen de ASL-lieders een persoonlijke toon aan. Ze benadrukten de problemen die alcohol veroorzaakt voor het individu en diens directe omgeving en niet zozeer de problematische gevolgen van alcohol voor de gehele samenleving. Indirect werd bedoeld op beide argumenten, want in de heersende overtuiging bij de ASL was het gezin de hoeksteen van de samenleving, en wat kwalijk was voor het gezin, was kwalijk voor de samenleving.

---

³¹ De *ideology of domesticity* houdt in dat het thuis, de familie en het huwelijk werden geïdealiseerd. Dit gedachtegoed was kenmerkend voor de negentiende eeuw en werd vooral geassocieerd met de middenklasse. Het kwam tot uiting in wetgeving, de cultuur, normen en waarden en zelfs kleding. De ideologie bleef maatgevend tot de jaren 1960. De Nederlandse term die in het vervolg wordt gebruikt is gezinsideologie.

³² Levine, 'The Alcohol Problem in America', 112.

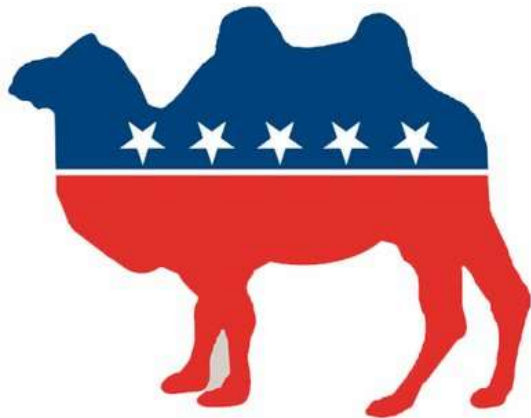

Protest voor een alcoholverbod in Arizona, datum onbekend, maar voor 1912. Bron: Arizona Public Media®(AZPM).

1.3. De voorstanders: de Prohibition Party

Een van de vruchten die de Temperancebeweging afwierp was de in 1869 opgerichte Prohibition Party. Aan het begin van de twintigste eeuw verspreidde een aantal kandidaten van deze partij spotprenten om zo haar standpunt te verkondigen en kiezers voor zich te winnen. Van deze spotprenten is een zevental uitgekozen (zie Appendix A) dat zal worden geanalyseerd om erachter te komen welke argumenten circuleerden in de campagne van de Prohibition Party. Er is voor deze zeven gekozen omdat ze hun boodschap heel duidelijk overbrengen.

De spotprenten hebben allemaal dezelfde strekking: de Amerikaanse staat had de salooncultuur gecreëerd. Deze cultuur was overgewaaid uit het Wilde Westen en veroorzaakte grote problemen zoals corruptie, gokken, prostitutie, diefstal en trotsing van de wet. De enige manier om het op te lossen was door voor de Prohibition Party te stemmen, omdat die als enige krachtig zou optreden tegen de saloon, deze zou afschaffen en daarmee de problemen zou oplossen. Dus werd de kiezer opgeroepen verantwoordelijk te stemmen en zo de Amerikaanse samenleving te bevrijden van het kwaad. Deze boodschap werd op treffende wijze overgebracht door het gebruik van bekende symbolen, zoals de Amerikaanse adelaar, Uncle Sam en het verhaal van David en Goliath. Het kwaad, de saloon, nam de vorm aan van een lelijk adelaarsjong (zie 'the American Eagle'), een octopus (zie 'the Modern Devil Fish'), een verrotte kies (zie 'Yank the Saloon tooth out'), een sluwe vos (zie 'Perfectly neutral') en Goliath (zie 'Throwing his vote away').

De kameel is het logo van de Prohibition Party. Cartoontekenaar Thomas Nast koos voor dit dier omdat hij niet vaak drinkt en als hij drinkt, drinkt hij water. In dit opzicht lijkt de kameel op geheelonthouders.

1.4 De voorstanders: de Women's Christian Temperance Union

De Women's Christian Temperance Union (WCTU), opgericht in 1873, van onmetelijk belang geweest in de strijd om de Drooglegging; het was namelijk de grootste (protestantse) vrouwenorganisatie uit die tijd. Bij de behandeling van deze beweging zullen verschillende soorten bronnen worden geanalyseerd: een brief, een stuk uit een boekje, delen van speeches en het bekende liedje 'Lips that touch liquor'. De WCTU was lange tijd zeer invloedrijk en haar grote meerwaarde in deze bespreking is dan ook dat dit recht doet aan het aandeel dat vrouwen leverden in de strijd om de drooglegging. Ook complementeert de WCTU de argumenten op het spectrum.

Onder het bezielende leiderschap (1879-1898) van de feministische Frances Willard verbreedde de WCTU haar doeleinden en voerde ze campagne – niet alleen voor geheelonthouding, maar voor bredere sociale hervorming, samen met andere sociale bewegingen. Er was bijvoorbeeld een kortstondige samenwerking met de Prohibition Party in de jaren 1880. Het was nodig samen te werken met andere hervormingsbewegingen voor mannen omdat vrouwen nog geen kiesrecht hadden en dus geen directe politieke invloed. Mannen werden dus beschouwd als trouwe bondgenoten.³³ Binnen de WCTU was aandacht voor zaken die direct of zijdelings verband hadden met alcohol, zoals armoede, vrouwenkiesrecht en arbeidsrechten.³⁴ Willard's invloed op dit brede beleid was beduidend, want na haar dood in 1898 ging de WCTU weer een smallere koers varen en streed alleen nog voor een alcoholverbod. Duidelijker nog dan de andere voorstanders van een alcoholverbod was de WCTU geworteld in de negentiende-eeuwse middenklasse-cultuur van

---

³³ Ian Tyrrell, 'Temperance, Feminism, and the WCTU: New Interpretations and New Directions', in *Australasian Journal of American Studies* 5 (1986) 2, 33.

³⁴ *Ibidem*, 27.

‘morality of purity, piety and domesticity.’³⁵ Volgens historicus Tyrrel was de reden dat veel vrouwen zich aansloten bij de WCTU niet feminisme of vrouwenkiesrecht, maar de ‘protection of their children and husbands, especially male children, from the increasing number of liquor outlets and a rising incidence of drinking in the 1860s.’³⁶

Hoewel sociale factoren en ideologie dus een rol speelden in de motieven van WCTU vrouwen, waren de persoonlijke redenen veel sterker. Dit blijkt ook uit hun ‘saloon visiting’ methode zoals uiteengezet in *Hints and Helps in our Temperance Work*, een boekje uit 1875 van de hand van Willard. ‘Saloon visits’ werden ondernomen door kleine groepjes vrouwen. Gebedsbijeenkomsten vormden de ruggengraat van het bezoek. Een aantal vrouwen ging in gesprek met de salooneigenaar terwijl de anderen bleven bidden (‘pray-ins’) en zelfs lofliederen tot God zongen. Ook werden evangelische traktaten met Bijbelverzen uitgedeeld. Mary Johnson, voorzitter van de WCTU in Brooklyn, benadrukte het belang van persoonlijk contact in saloonbezoek: ‘It is always well to have *personal conversation*.’³⁷ Uit een kernzin van *Hints and Helps* blijkt dat de vrouwen hun missie als heilig beschouwden en dat geloof de gehele inzet was voor *saloon visiting*: ‘One should not argue – arguments rarely ever saved a soul.’³⁸ Het doel was dus om zielen (met name mannelijke) te redden van de vernietigende macht van alcoholmisbruik.

Een groep Temperance-vrouwen bezoekt een saloon in Ohio, ca. 1873. Bron: Ohio History Connection.

In een brief aan *The Century* in 1883 zette Willard haar argumenten uiteen. De invloed van de gezinsideologie en persoonlijke beweegredenen valt op. Zo schreef ze dat ‘the home has lacked protection from the dram shop.’³⁹ Daarnaast was haar geloof heel belangrijk. Ze volgde de

---

³⁵ Ibidem, 28.

³⁶ Ibidem, 34.

³⁷ Frances Willard, *Hints and Helps in our Temperance Work* (1875), 24.

³⁸ Ibidem, 25.

³⁹ Frances Willard, ‘Open letter to the editor’, in *The Century. Illustrated Monthly Magazine*, New York, May 1883, 788-789.

redenering dat het menselijk lichaam een tempel is van de Heilige Geest⁴⁰ en men die tempel niet mag bezoedelen door vergiftigende alcohol en hieruit volgend immoreel gedrag. Ze doelde hier dus op zowel de fysieke gevolgen van alcoholgebruik, zoals voor het eerst beschreven door Benjamin Rush, alsook de emotionele gevolgen, waarin de invloed van de negentiende-eeuwse religieuze opwekkingen in Amerika zichtbaar werd, die een geheiligde levensstijl voorstonden. Volgens Willard leidde alcohol tot fysieke uitzinnigheid en verwoestte het de heiligheid van de ziel alsook de zuiverheid van het brein. Als men dronk zou afzweren, kon men zich geheel aan het geloof wijden en zou de ziel geheiligd worden.

Propagandaposter van WCTU voor Local Option alcoholwetgeving: 'Which gets your vote, mother or the saloon?' Dit aanplakbiljet onderstreept nog eens de idealisering van het familieleven en de vrome moeder. Bron: historyforfree.com.

Ook in een speech uit 1874, genaamd 'Everybody's War', beriep Willard zich op de waarden van de middenklasse: de gezinsideologie en godsdienstigheid. Willard nam aanstoot aan het verwoestende effect dat alcohol had op families en de praktijk van religie. Het inzicht waarmee ze mensen aansprak was: 'Try to fathom the unfathomable lessons of these words: 'A drunkard's wife'. There is war about this in America, a war of mothers and daughters, sisters and wives ... There is a war between the rum shops and religion ... How is he [Jezus Christus] going to rule until we get all the rum shops out of the way?'⁴¹ Net als de Anti-Saloon League maakte ook Willard gebruik van strijdretoriek. In haar 'Home Protection'-campagne in 1894 benadrukte Willard echter dat het om een *vredige* oorlog ging, die

⁴⁰ Willard verwijst hier naar een concept uit de apostel Paulus' eerste brief aan de Korintiërs, hoofdstuk 6.

⁴¹ Willard, 'Everybody's war', speech, oktober 1874 in Carolyn De Swarte Gifford and Amy R. Slagell (eds.), *Let Something Good Be Said: Speeches and Writings of Frances E. Willard* (Illinois 2007), 7.

werd gevochten met woorden, barmhartigheid en compassie, overeenkomstig de methoden van de 'Prince of Peace'.⁴² Opvallend is dat Willard ook meende dat de afschaffing van saloons en een alcoholverbod geld zouden opleveren. Het geld dat door alcoholbelasting binnenkwam werd vervolgens uitgegeven aan gevangenen, ziekenhuizen, tehuizen en politie die zich over dronkaards en gekken ontfermden. Een alcoholverbod zou gevangenen overbodig maken, wat winst zou opleveren, want alcohol had ziekte, armoede, misdaad en gekte tot gevolg.⁴³

1.5 Conclusie

Een bekende associatie met de Temperancebeweging is onderstaande afbeelding van puriteinse vrouwen en het motto 'Lips that touch liquor shall not touch ours'. De afbeelding is een shot uit een film gemaakt aan het eind van de negentiende eeuw in de Black Maria studio in New Jersey. Waarschijnlijk bespotten deze film de Temperance-vrouwen, maar dit is niet zeker. Het zou ook satirische propaganda vóór Temperance kunnen zijn geweest. De bijgaande tekst is afkomstig uit een liedje met dezelfde naam geschreven door Sam Booth uit 1874 (zie Appendix B), en werd het lijflied van de vrouwen die streden tegen alcohol. Het liedje heeft een energieke tekst en roept vrouwen op daadkrachtig op te treden tegen de vernietigende werking van alcohol. 'With this for your motto and succor divine ... With God for your guide you shall win by this sign ... And write on your banners in letters that shine: Lips that touch liquor shall never touch mine!'

⁴² Willard, 'Home Protection', speech, 4 juli 1879 in De Swarte Gifford en Slagell (eds.), *Let Something Good Be Said*, 43. Met 'Prince of Peace' doelt Willard op een titel van Jezus Christus, voor het eerst opgeschreven door de profeet Jesaja.

⁴³ Ibidem, 7.

Aan het begin van dit hoofdstuk is de vraag gesteld welke argumenten de activisten gebruikten in de strijd aangaande de drooglegging. Hoe werden problemen geïdentificeerd en geframed? Er is aangetoond dat de verschillende argumenten die de ronde deden, ingingen op verschillende problemen. Daaruit kan worden afgeleid dat uit de onderzochte bronnen blijkt dat de voor- en tegenstanders van het verbod zelden direct met elkaar in debat gingen.

De hier besproken tegenstanders van het alcoholverbod – de drankhandelaren – onderkenden de nadelige effecten van alcoholgebruik, maar waren het niet eens met de oplossing die de voorstanders aandroegen (namelijk een totaalverbod). Ze haalden een reeks argumenten aan waarom alcohol niet verboden moest worden: het was financieel nadelig, bestuurlijk onuitvoerbaar, historisch niet raadzaam en on-Amerikaans. Volgens hen was goede regulering de oplossing. Zij hadden dus een liberale opvatting en stonden voor een kleine overheid.

De hier behandelde voorstanders gingen vooral in op de sociale problemen als gevolg van alcohol voor het individu, de omgeving van het individu (met name het gezin) en de samenleving als geheel, waarbij de saloon als zondebok werd geïdentificeerd. De voorstanders hadden historische wortels in de Temperancebeweging uit de negentiende eeuw, waar de gezinsideologie en religieuze opwekkingen Amerika kenmerkten. Hoewel verschillend in invalshoek, zijn er duidelijke overeenkomsten te vinden tussen de WCTU en de Anti-Saloon League. Beide hadden een sterke christelijke motivatie, legden veel nadruk op de strijd tussen goed en kwaad en gebruikten veel strijdretoriek in hun taal. Beide gebruikten argumenten die hoofdzakelijk persoonlijk van aard waren: alcohol was verwoestend voor het individu en het gezinsleven. De algehele moraal zorgde voor ziekte en armoede alsook religieuze ontaarding. De mens moest beschermd worden tegen het gevaar dat alcohol vormde. De Prohibition Party was de enige voorstander die echt groots inzette op de nadelige gevolgen van alcohol voor de gehele samenleving. Een alcoholverbod zou de grote sociale problemen waar Amerika mee kampte, zoals armoede en misdaad, oplossen. Zelfs de gevangenen zouden leeglopen. Zij hingen dus *big governance* aan, waar privémoreel en publieke moraal nauwelijks gescheiden zijn doordat de overheid haar onderdanen veel wetten geeft.

Eind 1917 werd de strijd gewonnen door de voorstanders: het Congres nam het Achttiende Amendement, ofwel de Volstead Act, aan, waarmee 'After one year from the ratification of this article the manufacture, sale or transportation of intoxicating liquors within, the importation thereof or the exportation thereof from the United States and all territory subject to the jurisdiction thereof for beverage purposes is hereby prohibited.'⁴⁴ De wet werd begin 1919 van kracht. Op dat moment begon een nieuwe strijd: de strijd om de ontbinding van de wet, die in 1933 werd gewonnen door de tegenstanders van het verbod. Hierop zal het volgende hoofdstuk ingaan.

---

⁴⁴ The National Archives, The Constitution: Amendment XVIII, aangenomen op 18 december 1917.

2 | DE STRIJD TIJDENS DE DROOGLEGGING

Hoewel alcohol uiteindelijk nationaal verboden werd in 1919, was de strijd om alcohol geenszins voorbij. Vooral de tegenstanders van het verbod lieten luidkeels van zich horen, omdat zij de status quo van alcohol wilden veranderen. De nadruk in dit hoofdstuk zal dan ook liggen op deze tegenstanders, aangezien de voorstanders van de drooglegging hun doel hadden bereikt en omdat naarmate de tijd vorderde de groep tegenstanders groeide. De grootste actievoerder uit de jaren 1920 was de Association Against the Prohibition Amendment, die hieronder geïntroduceerd zal worden. Ook zal een verzameling liedjes die handelen over alcohol of het alcoholverbod worden geanalyseerd. Dit hoofdstuk beantwoordt de vraag hoe activisten hun standpunt verdedigden *tijdens* de drooglegging (1919-1933).

2.1 De tegenstanders: de AAPA

Allereerst wordt gekeken naar de Association Against the Prohibition Amendment (AAPA), een organisatie die al in 1918 werd opgericht en zich ten doel stelde het achttiende amendement af te schaffen. Aan het eind van de jaren 1920 kwam hun campagne op gang die de problemen van de drooglegging aan de kaak stelde en aantoonde dat de wet een mislukking was. Deze campagne bestond onder andere uit een traktaat, een aantal postkaarten en een officieel campagnelied genaamd 'Light Wine and Beer'.

Het traktaat *32 Reasons for Repeal* komt uit 1932, het momentum van de strijd om afschaffing van het verbod. Het traktaat laat zien dat de discussie om alcohol in het verlengde ligt van een oud knelpunt in Amerikaanse politiek: wat de taak van de overheid was. Er worden drie argumenten gegeven. Het constitutionele deel legt uit waarom het nationaal alcoholverbod in strijd is met Home Rule, één van de principes van Verenigde Staten, die geografische eenheden zoals staten het recht geeft hun eigen wetten te maken.⁴⁵ Daarnaast worden individuele rechten geschaad. Als de federale overheid geheelonthouding op kan leggen aan het hele land, zo wordt beargumenteerd, dan is het hek van de dam wat betreft het gedrag dat de overheid de burgers nog meer allemaal kan opleggen. Het verbod is kwalijk, want alcoholcirculatie kan niet worden gereguleerd totdat het verbod wordt ingetrokken.⁴⁶ Vervolgens worden voorbeelden gegeven van hoe andere landen omgaan met alcoholwetgeving: drankindustrie als staatseigendom, vergunningen, hoge belastingen, verkooptijd, wie alcohol mag kopen en wie niet, wat reclame mag promoten en

---

⁴⁵ AAPA, *32 Reasons for Repeal* (Washington D.C.), 4.

⁴⁶ Ibidem, 5, 9.

wat niet, speciale bars met vergunning waar drank genuttigd mag worden.⁴⁷ Er wordt aangetoond dat dit soort alcoholregulering succesvol is, terwijl het alcoholverbod slechts nadelige gevolgen heeft. Deze nadelige gevolgen zijn dronken jeugd, corruptie, *bootlegging*, opstanden in overvolle gevangenissen⁴⁸, georganiseerde misdaad en een illegale drankindustrie gerund door de onderwereld. De zogenaamde *liquor gangs* hadden enorme omvang en drongen diep door in het publieke leven. Oftewel: een wet die alom respectloos werd behandeld en die zelfs de financiële basis legde voor deze misstanden.⁴⁹ Terwijl de onderwereld bloeide dankzij deze wet, kostte het de overheid veel geld deze te handhaven en bovendien liep zij veel geld mis.⁵⁰ Ten slotte worden een aantal bekende 'bekeerlingen' zoals John D. Rockefeller Jr. bij name genoemd. Zij waren aanvankelijk vóór maar nu tegen het verbod.⁵¹

Het woord 'bootlegging' heeft zijn oorsprong in de gewoonte om een fles drank in de schacht van een laars mee te smokkelen. De swastika op het tapijt was toentertijd een normale versiering en heeft niets te maken met het nationaalsocialisme. Bron: Wordsmith.

---

⁴⁷ Ibidem, 13, 14-18.

⁴⁸ Ibidem, 24-25. *Bootlegging* is het illegaal produceren, verspreiden en verkopen van alcohol. Jay Gatsby uit Scott Fitzgerald's befaamde *The Great Gatsby* had zijn fortuin gemaakt met *bootlegging*.

⁴⁹ Ibidem, 26, 27.

⁵⁰ Ibidem, 28-32; Peck, *The Prohibition Hangover*, 13-14.

⁵¹ AAPA, *32 Reasons for Repeal*, 35-38.

De drie postkaarten (zie Appendix C) overtuigen op retorische wijze dat het alcoholverbod niet deugt. Er is voor deze drie gekozen omdat ze verschillende aspecten van de Drooglegging belichten en een sterke boodschap hebben. Een citaat van Henry H. Curran, de vice-president van de AAPA: 'We look forward now to the day when prohibition with its brood of speakeasies, home-brew kitchens, bootleggers, bomb-throwers, and snoopers will follow the old saloon system out of the nation's back-door.'⁵² Wat hij hiermee wil zeggen is dat het middel erger is dan de kwaal. De tweede postkaart volgt de gedachtegang van de voorstanders, namelijk dat alcohol duizenden slachtoffers maakt, diefstal en moord stimuleert, de jeugd corrumpeert en geflikflooi en decadente levensstijlen promoot, en maakt die belachelijk door het woord 'alcohol' te vervangen door 'auto's'.⁵³ De derde, 'Shall we continue a nation of lawbreakers?'⁵⁴, herinnert de lezer aan het feit dat het alcoholverbod totaal niet werd gehoorzaamd en Amerikanen dus wetteloos waren geworden.⁵⁵

Het campagnelied 'Light Wine and Beer' (zie Appendix D) was een hit bij anti-droogleggingsdemonstraties en werd in 1932 ingezet als officieel AAPA lied. Het lied is een vrolijk brallied waarvan de leus 'LIGHT WINE AND BEER!' veelvuldig wordt herhaald. Er wordt al uitgekeken naar een wet die wijn en bier zou legaliseren. Dit is wat de Cullen-Harrison Act uit 1933 deed: het begin van het eind van de Drooglegging inluiden. Er wordt gewezen op financieel voordeel: 'Ev'ry heart is filled with cheer, there will be a drop in taxes coming with light wine and beer'. Daarnaast drukt het alcoholverbod zwaar op de bevolking, omdat er geen geestelijke en financiële verlichting is: 'It's costing us too much for a living, with so many blue laws to fear'⁵⁶. De intrekking van het achttiende amendement zou *salvation* brengen, regulering, echte matigheid, vrede en 'big revenue'.

2.2 De voorstanders op het album 'American Moonshine & Prohibition' door de New Lost City Ramblers

De New Lost City Ramblers was een folk bandje dat actief werd aan het eind van de jaren 1950. De band had drie leden: Mike Seeger, John Cohen en Tom Paley. Zij namen platen op met bekende oude liedjes uit de jaren 1920 en 1930 in de typische folkstijl uit de zuidelijke Verenigde Staten. Typisch gebruikte muziekinstrumenten van deze stijl zijn viool, banjo en gitaar en de zang is vaak close harmony. Op het album *American Moonshine & Prohibition* uit 1962 staan zeventien liedjes over de

---

⁵² AAPA, Prohibition probes, 009. Speakeasies waren illegale bars waar men alcohol kon verkrijgen. Er bestonden duizenden in New York alleen. De term 'speakeasy' is een samentrekking van 'speak' en 'easy', omdat men zachtjes moest praten om niet de aandacht van de politie te trekken.

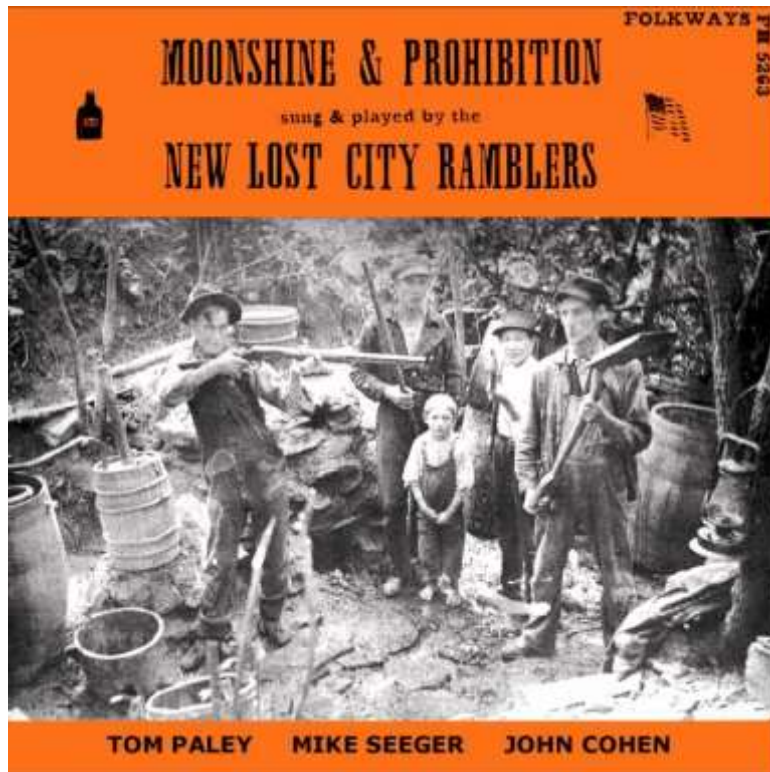
⁵³ AAPA, Prohibition probes, 015.

⁵⁴ AAPA, Prohibition probes 019.

⁵⁵ AAPA, *32 Reasons for Repeal*, 31.

⁵⁶ 'Blue law' refereert aan wetten die dingen verbieden, zoals in dit geval alcohol. De wetten hebben tevens een religieuze bijklank; 'gij zult niet ...'

Drooglegging. Het album is voorzien van een introductie over de Drooglegging van de hand van Seeger, met foto's van Cohen. Zij verklaren dat 'Prohibition stimulated the output of songs about liquor, especially those in its [liquor's] favor and against prohibition. Songs currently popular were parodied and re-written with "moonshine" words.'⁵⁷ De melodieën van deze liedjes zijn dus niet allemaal uniek, maar dat heeft weinig invloed bij de liedtekstanalyse.

Omslag van de plaat uit 1962. De foto laat een *moonshiner* zien met zijn vaten, zijn wapens en zijn bondgenoten.

Het album bevat zes liedjes die het alcoholverbod celebreren. De vernietigende kracht van alcohol, vooral voor de familie, wordt benadrukt. 'The Drunken Driver' en 'Wreck on the highway' verhalen van tragische verkeersongelukken die veroorzaakt zijn door dronkaards. 'There was whiskey and blood all together, mixed with glass where they lay.' Een dronken vader rijdt zijn eigen twee kinderen aan en heeft spijt. In het laatste vers smeekt de stervende zoon zijn vader: 'And please dear Daddy don't drink no more, while driving on your way.' In 'Wreck on the highway' wordt twaalf keer de zin herhaald 'I didn't hear nobody pray', wat suggereert dat dronkenschap en goddeloosheid hand in hand gaan. Ook zijn negentiende-eeuwse Temperance invloeden terug te zien: persoonlijke en emotionele toon, slachtofferschap, nadruk op religie en daarmee verbonden morele aftakeling bij dronkenschap.

---

⁵⁷ Mike Seeger, 'American Moonshine & Prohibition', 1962.

'I saw a man at the close of day' en 'Drunkard's hiccups' zijn sterk moralistisch. Een dronkaard gaat uiteindelijk ten onder aan de drank, maar niet voordat zijn vrouw en kinderen al zijn gestorven door ziekte en honger als gevolg van armoede, omdat hij al zijn loon al had besteed aan alcohol. Een dronkaard spreekt: 'To work I'm not able and begging's too low ... my wife goes ragged and has no shoes as they all go naked John'll have his good booze.' Het liedje eindigt met de oproep: 'Come all you jolly dram drinkers, by this a warning take, and quit the overflowing bowl before it is too late.' Ook hier wordt ingespeeld op de verwoestende kracht van alcohol op de familie.

'Whiskey seller' benadrukt de zondige kant van alcohol, die snuggere knapen berooft van hun verstand: 'Of all the crimes that ever has been selling whiskey is the greatest sin, it cause more misery pain and woe than any other crime I know'. Ironisch detail is dat de melodie van dit Temperance-liedje afkomstig is van een oud drankliedje uit de jaren 1880 dat nieuwe faam genoot tijdens de drooglegging. In 'Goodbye old booze' wordt alcohol gepersonifieerd als een monster dat vernietigt en steeds meer opeist: 'She tore my clothes, she swelled my head ... she broke my heart'. Het gevolg daarvan is ziekte, uitzinnigheid en armoede. Pas als de dronkaard erkent dat hij 'foolish' is geweest en de drank afzweert, kan het goede leven beginnen: geestelijke en fysieke gezondheid. In dit liedje is de thematiek van de Anti-Saloon League en WCTU zichtbaar: alcohol is puur kwaad.

2.3 De tegenstanders op het album 'American Moonshine & Prohibition' door de New Lost City Ramblers

Het grootste deel van de liedjes op het album staat echter negatief tegenover de drooglegging en bejubelt juist de *moonshiner* en diens bedrijfje. 'Kentucky Bootlegger' bijvoorbeeld huldigt de *moonshine*, het sterke spul dat '[will] make a hard shell preacher fall from grace, a lamb will lay down with a lion, after drinking that old moonshine.' Tijdens de drooglegging werd veel meer sterke drank genuttigd, en minder het traditionele bier en cider met een veel lager alcoholpercentage.⁵⁸ Sterke drank was namelijk winstgevender en gemakkelijker te maken dan bier. Toch ging het leven van een *bootlegger* niet altijd over rozen, zoals blijkt uit 'Bootlegger's story', waarin de hoofdpersoon op de vlucht is voor de politie en er 's nachts voor moet zorgen dat de whiskeyvaten op een andere eigenaar overgaan. Ook 'Moonshiner' heeft een trieste ondertoon. De *moonshiner* geeft toe dat hij een eenzaam bestaan leidt: 'Come all you moonshiners and stand all in a row, you look so sad and lonesome, you're lonesome yes I know'.

Drie liedjes zijn uitgesproken politiek en actueel. 'Prohibition is a failure' uit 1930 opent met de uitdagende regels 'Prohibition is a failure as anyone can see, for whiskey is sold in every town in

---

⁵⁸ Peck, *The Prohibition Hangover*, 14.

the good ol' USA, Oh the policemen will arrest you, he'll lock you up in jail, he'll drink up all your liquor, and turn you out on bail.' Treffend worden een aantal problemen van de drooglegging verwoord: ondanks het verbod werd overal gedronken en er was veel corruptie onder de slecht betaalde handhavers. Bovendien werkte het geweldadigheid in de hand, want *moonshiners* verdedigden hun leven met wapens. 'Governor Al Smith' is geschreven naar aanleiding van de presidentsverkiezingen in 1928. Het was bekend dat Al Smith een tegenstander van de drooglegging was. Het liedje roemt de nominatie van Smith en roept iedereen op voor hem te stemmen. Opvallend is hoe dit liedje de huidige situatie bekritiseert: 'Moonshine's been here long enough ... Many good man's been poisoned to death, with a real drink he was never blessed.' Het alcoholverbod voedde productie en consumptie van illegale en gevaarlijke alcohol, met doden als gevolg. 'Old home brew' – home brew is synoniem voor *moonshine* – uit 1933 kan worden gelinkt aan de Cullen-Harrison Act: 'we're thankful that you gave us back the beer'. Het laat tevens zien dat de situatie hypocriet was: 'the boys were drowning wet while you [Amerika] were dry.'

Een illegaal destilleertoestel in een woonhuis, ca 1920. Bron: Walter P. Reuther Library, Wayne State University.

Er zijn nog talloze andere liedjes geschreven over alcohol en de drooglegging, over het leven van *moonshiners* en over gebroken families. 'Oh! Doctor' uit 1920 wijst op een oplossing de wet te omzeilen. 'For I have a way to fool each politician, who said ev'ry state must go dry ... I go to my doctor and cry.' Het was namelijk zo dat een arts alcohol nog wel medicinaal kon voorschrijven. 'Save a little dram for me' (zie Appendix) uit 1920 verhaalt van een predikant die gin ruikt tijdens zijn preek en waarschuwt: 'Oh Bretheren if you want more preachin' save a little dram for me ... Why drinkin'

gin ain't against my teachin''. De man geeft ook aan dat hij nooit heeft gedacht dat de wet zou werken, want 'the law could [not] regulate our thirst'. Daarna dreigt hij de leek de gin met hem te delen, omdat deze anders naar de hel gaat. Hoewel dit liedje klaarblijkelijk fictie is, laat het goed zien dat het verbod niet werkte, omdat er alsnog drank was en werd genuttigd, zelfs in de kerk. 'The moonshine shudder' vertelt over een feestganger die *moonshine* op had, die zo ongelooflijk sterk was, dat hij zich naar huis moest hijsen. De volgende ochtend 'was painful, for that home brew stuff was made to last.' Dit benadrukt wederom dat *moonshine* veel sterker was dan gewone drank.

Het liedje 'Dry voters, wet drinkers' uit 1930 stelt de hypocrisie van de situatie aan de kaak. 'If we should have this prohibition it should also be for the lawmakers, if we can't drink why should they drink? ... One hand on the bible, one hand on the bottle.' Het was bekend dat de Anti-Saloon League senators omkocht met geld of kiezers zodat ze droog zouden stemmen, maar niet droog hoefden te zijn.⁵⁹ Veel mensen hadden dus voor lokale drooglegging gestemd maar leefden die opvatting niet na, niet voor het verbod en ook niet na het verbod. Dit is uiteraard hypocrisie ten top en dat waren mensen zat. Waarom zouden ze de wet nog gehoorzamen?

2.4 Conclusie

De voorstanders van de drooglegging haalden nog steeds de argumenten aan die ze al decennia lang gebruikten en die in hoofdstuk 1 zijn toegelicht: het home argument, de persoonlijke toon, en het sociale aspect dat armoede aan de kaak stelde. Zowel qua stijl, waar oudere Temperance-invloeden in terug zijn te zien, alsook qua inhoud, waar de ernst van de situatie van voor 1919 wordt benadrukt, werd teruggegrepen op het verleden. Vóór het verbod kon alcohol gewoon zijn gang gaan, narigheid veroorzaken zoals ziekte en armoede en het familieleven verwoesten. Dit laat een contrast zien met de huidige tijd, waar alcohol niet meer te krijgen was en deze tragedies niet meer konden gebeuren. Dit laatste bleek echter een grote illusie.

De tegenstanders werden bevestigd in hun voorspellingen over wat de drooglegging zou ontketenen. De boodschap van de campagne van de AAPA kan worden samengevat met de hoofdgedachte: *Prohibition* was een nobel experiment dat echter volkomen heeft gefaald en alcohol moet vanaf nu worden gereguleerd. De onderzochte liedjes noemen gevaarlijke illegaal gedestilleerde drank, wetteloosheid, armoede, gewelddadigheid, misdaad en corruptie als gevolgen van de wet. Oftewel, de wet was onuitvoerbaar en werd niet nagevolgd: niet door gewone burgers, niet door de politie, niet door de wetgevers. Zodoende werd de wet steeds meer het mikpunt van

---

⁵⁹ Levine, 'The Alcohol Problem in America', 112-113.

spot en hypocrisie, totdat Franklin Roosevelt de presidentsverkiezingen voor 1933 won – omdat hij beloofde het alcoholverbod te beëindigen.

Het volgende hoofdstuk zal dieper ingaan op de onbedoelde gevolgen van het alcoholverbod en zal verklaringen zoeken voor de overeenkomsten en verschillen in argumenten in de strijd om de drooglegging en de afschaffing ervan.

3 | CONCLUSIE

3.1 De effecten van de drooglegging

Garrett Peck geeft aan dat er in de eerste helft van de jaren 1920 weinig effectief verzet was tegen de drooglegging. Hij suggereert zelfs dat het verbod de eerste jaren relatief succesvol was, in die zin dat de gemiddelde alcoholconsumptie daalde.⁶⁰ Pas halverwege het decennium werd verzet grootschalig georganiseerd, aangevoerd door de AAPA. De reden dat de tegenstand pas zo laat op gang kwam, was dat het toen echt duidelijk werd hoezeer de droogleggingswet faalde. 'People were disobeying the law, alcohol poisoning had killed thousands, and organized crime was solidly in control of major cities ... violence was becoming a problem ... gang wars ... Prohibition cost the federal and state governments dearly, both from the loss of excise tax revenue and the cost to enforce the Volstead Act.'⁶¹ De situatie was nijpend: corruptie en geweld doordrenkten de samenleving.

Dit laatste hoofdstuk komt terug op de hoofdvraag: in hoeverre wordt de inhoudelijke discussie over de drooglegging, zoals die gepresenteerd wordt door enkele hoofdrolspelers uit de strijd voor 1919, weerspiegeld tijdens de drooglegging in de argumenten die toen werden gebruikt in de strijd voor de afschaffing ervan? En wat verklaart de verschillen?

Het korte antwoord is dat het alcoholverbod vele onbedoelde consequenties had, problemen die pas na een aantal jaren zichtbaar werden, wat wordt bevestigd door het feit dat pas halverwege de jaren 1920 echt een verzetsbeweging op gang kwam. Peck zegt dat 'bribes flowed freely to politicians, police and Prohibition Bureau agents. Prohibition brought a tidal wave of corruption that [...] was a genuine menace to the democratic system.'⁶² Het opgerichte Prohibition Bureau had een tweeledige functie: de wet handhaven door overtreders te arresteren, en de media betrekken bij het werk door verslag te doen van het welslagen in de taken van het Bureau om de medewerking van burgers te verkrijgen en propaganda tegen de wet te bestrijden.⁶³ Uit de literatuur blijft het onduidelijk wat de politie en het stadsbestuur van het verbod vonden. Het was bekend dat agenten relatief slecht betaald kregen, wat smeergeld en corruptie in de hand werkte. Het was ook bekend dat de wet niet te handhaven was, zeker niet met het huidige aantal agenten. Er waren echter ook enkele zeer succesvolle agenten, zoals het iconische duo Izzy & Moe dat met behulp van talloze

---

⁶⁰ Karl Mann, Derik Hermann en Andreas Heinz, 'One Hundred Years of Alcoholism. The Twentieth Century', in *Alcohol & Alcoholism* 35 (2000) 1, 11; Peck, *The Prohibition Hangover*, 12; Levine, 'The Alcohol Problem in America', 114.

⁶¹ Peck, *The Prohibition Hangover*, 14-15.

⁶² Ibidem, 14.

⁶³ Mordecai Lee, 'Congressional Controversy over the Federal Prohibition Bureau's Public Relations, 1922', in *Public Relations Review* 34 (2008), 276.

vermommingen duizenden mensen betrapte op het overtreden van de alcoholwet, voorbeeld door speakeasies te overvallen.⁶⁴

Izzy & Moe in vermomming op jacht naar wetsovertreders. Bron: Time & Life pictures.

De drooglegging bracht dus door corruptie van het openbaar bestuur de hele rechtsstaat in gevaar. Ook op andere fronten verkeerde de staat in nood. De gehele alcoholscene ging namelijk ondergronds; illegale drankproductie en handel floreerde. Hier schuilden twee gevaren in: illegaal geproduceerde alcohol kon gevaarlijk zijn voor de gezondheid waardoor duizenden mensen stierven aan alcoholvergiftiging.⁶⁵ Bovendien waren *bootleggers* vaak gewapend en opereerden ze in groepen (zie afbeelding hieronder en ook het *bootleggers*kamp op de omslag van de plaat besproken in 2.2.) waarmee ze geregeld in gewelddadige conflicten raakten met de politie, de Ku Klux Klan of andere gangs, met dikwijls dodelijke slachtoffers tot gevolg. Kortom, georganiseerde misdaad werd een steeds groter probleem en in plaats van dat de gevangenissen leegliepen, zoals door de voorstanders was voorspeld, puilden ze uit en waren er geregeld opstootjes.

Daarnaast speelde ook de Depressie een wellicht doorslaggevende rol. Die zorgde er voor dat na 1929 de problemen werkloosheid en armoede nog groter werden en ook veel zichtbaarder. Dit was 'hulp' uit onverwachte hoek en bracht het afschaffingsproces in een stroomversnelling. Er waren demonstraties die protesteerden tegen het overheidsbeleid, zoals te zien op onderstaande afbeelding. Peck en Karl Mann, verslavingsonderzoeker, zijn zelfs van mening dat de Depressie de belangrijkste reden voor de afschaffing was.⁶⁶ Levine legt nadruk op de reden dat de drooglegging

---

⁶⁴ Karen Abbott, 'Prohibition's Premier Hooch Hounds', *Smithsonian*, 10 januari 2012. Voor meer kleurrijke verhalen over Izzy & Moe, lees bijvoorbeeld Isidor Einstein, *Prohibition Agent #1* (1932).

⁶⁵ Peck, *The Prohibition Hangover*, 14.

⁶⁶ Mann e.a., 'One Hundred Years of Alcoholism', 11; Peck, *The Prohibition Hangover*, 15.

wijdverbreide wetteloosheid creëerde, met daaraan gepaard gevaar voor revoluties en rellen, en dat dit een reden was (vooral voor de elite) om voor *repeal* te strijden.⁶⁷

Bewapende *bootlegger* gang in Illinois, 1927. Bron: Kentucky Historical Society.

3.2 Verklaring

In de voorgaande hoofdstukken zijn de argumenten die werden gegeven door de voor- en tegenstanders van de drooglegging, zowel voordat de nieuwe wet er kwam als erna, uitgebreid behandeld. De liedjes hebben een grote rol gespeeld in dit onderzoek. Zij waren een speciaal belangrijke bron, omdat liedjes de proto-popcultuur rondom drooglegging reflecteren. Hieronder volgt een kort overzicht van de overeenkomsten en verschillen.

Bij de voorstanders blijven de argumenten grofweg hetzelfde voor en na het breekpunt. De negentiende-eeuwse wortels en hun Temperance-erfenis zijn duidelijk zichtbaar in hun motieven en bewijsgrond: alcohol als het grote kwaad voor het familieleven, slachtofferschap, sympathie jegens het slachtoffer, daarmee samenhangend een persoonlijke toon, veel referentie naar het geloof dat hun strijd rechtvaardigt en strijdretoriek. Deze argumenten kwamen sterk tot uitdrukking in de campagneliederen. Er bestonden onder de voorstanders ook groepen zoals de Prohibition Party, die het sociale aspect meer benadrukten: alcohol was een gevaar voor de samenleving als geheel, want het had misdaad, armoede en ziekte tot gevolg. De voorstanders richtten al hun pijlen op de saloon en streefden een nationaal verbod na. Er werd gedacht dat de Amerikaanse samenleving verlost zou zijn van parasieten als dankzij drooglegging de saloon zou verdwijnen. Dit was de strekking van vele

---

⁶⁷ Levine, 'The Alcohol Problem in America', 115.

anti-Saloonlieders. Opgemerkt moet worden dat de Anti-Saloon League een zeer succesvolle campagne heeft gevoerd, want uiteindelijk was nagenoeg iedereen het erover eens dat de saloon een broeinest was voor onheil en nooit meer moest terugkeren, ook niet na de opheffing van de drooglegging.⁶⁸ Wat opvalt, is dat na 1919 slechts de helft van de argumenten overeind blijft staan: de sociale argumenten verdwijnen grotendeels. Het is mogelijk dat sociale argumenten een minder grote rol speelden in het droogleggingskamp, omdat de saloon – de bron van sociale onrust – weg was, wat positief werd opgemerkt. Waarschijnlijker is echter dat de sociale argumenten verzwakken en afnemen in betekenis bij de voorstanders omdat de tegenstanders het sociale argument adopteren, aangezien het sociale argument naarmate de tijd vordert steeds meer *hun* positie ondersteunt.

Protestmars tegen de drooglegging in Detroit, ca 1930. Op de borden staat: 'Beer for taxation, jobs for millions.' Bron: Walter P. Reuther Library, Wayne State University.

Bij de tegenstanders is een groter accentverschuiving waarneembaar. Zij moesten zich aanvankelijk meer verdedigen, een strijd waarin zij onder de voet gelopen werden door de voorstanders van het alcoholverbod. Ze konden niet ontkennen dat alcohol verwoestend kon zijn voor families. Ze waren het echter niet eens met de oplossing die de voorstanders aanboden: die vonden zij on-Amerikaans. Ze voorzagen dat het verbod niet zou werken omdat soortgelijke droogleggingsexperimenten in het verleden ook niet het beoogde resultaat hadden gehad. Ze vonden dat het individuele vrijheden inperkte en daarnaast een financieel fiasco zou worden voor alle betrokkenen, zowel overheid als burgers. Ze voorspelden dat het verbod niet zou worden gehoorzaamd. Daar kregen ze gelijk in, wat

---

⁶⁸ Ibidem, 113.

wordt gereflecteerd door een groot aantal van de onderzochte liedjes uit de jaren 1920, die onderwerpen behandelen als corruptie, gevaarlijke *moonshine* en wetteloosheid. Toen de Volstead Act een aantal jaren oud was, kregen de tegenstanders steeds meer het gelijk aan hun zijde. Daarom breidden hun argumenten zich uit naar de sociale en financiële kant. Het sociale argument stond eerst aan de zijde van de voorstanders, maar omstandigheden zorgden ervoor dat het nu juist het standpunt van de tegenstanders bepleitte. Zo werden corruptie en illegale drankondernemingen genoemd. Natuurlijk zorgde de Depressie voor grote werkloosheid en armoede, wat illegale stokerijondernemingen, en daarmee de prikkel om de wet te breken, alleen maar aanmoedigde. Een raak argument was dat zolang de drooglegging intact bleef, alcohol niet kon worden gereguleerd en de sociale en financiële problemen niet konden worden opgelost. Ook deze redenering komt naar voren in de liedjes, vooral in 'Light Wine and Beer'. Een voortreffelijk argument is de enorme uitbreiding van de onderwereld, die, gevoed door het alcoholverbod, doordrenkt was van misdaad en geweld en regelmatig slachtoffers eiste, zowel onder de maffia als onder burgers en politie.

De voorstanders van het verbod konden zich niet meer op sociale argumenten beroepen, en daarom bleef maar één argument geldig: de individuele benadering die de impact van alcohol op de familie uitvergroot. In de liedjes die het voorstandersstandpunt ondersteunen, komt het persoonlijke familieaspect dan ook het meest naar voren. Dit verklaart waarom het scala aan argumenten bij de voorstanders in verscheidenheid afneemt, maar dat deel altijd overeind blijft staan.

In een speakeasy in St. Louis, Missouri, wordt getoast op de opheffing van de drooglegging, 1933. Bron: St. Louis Post-Dispatch.

3.3 Relevantie

Een belangrijke les die op basis van de onderzochte bronnen geleerd kan worden uit deze hele episode van drooglegging, is dat iets niet zonder meer stopt als het illegaal wordt, maar ondergronds door gaat. Zodra iets ondergronds gaat, wordt het gevaarlijk en kan er geen (overheids)toezicht meer op worden gehouden. De AAPA gaf dit in hun traktaat ook al aan: ‘we can do nothing toward regulation of the liquor traffic, until that Amendment is repealed.’ Dit idee geldt niet alleen voor alcoholproductie, maar kan ook waardevol en relevant zijn voor drugs en drugsbeleid.

Kortom, in deze scriptie is uitgebreid onderzoek gedaan naar de argumentatie in de strijd om de drooglegging en de afschaffing ervan. Gepubliceerde bronnen van de hoofdrolspelers in deze conflicten alsook weerspiegelingen van populaire cultuur zijn uitvoerig geanalyseerd. Beide partijen gingen vanuit verschillende beginpunten – afhankelijk van hoe zij de rol van de overheid zagen – in op uiteenlopende problemen wat in verschillende argumenten resulteerde. De vraag is gesteld hoe de eerste strijd is weerspiegeld in de tweede strijd. In de eerste lieten de voorstanders luider van zich horen, en in de tweede de tegenstanders. De reden hiervoor is dat een groep er flink aan moet trekken als zij de status quo wil veranderen. Het is aangetoond dat de hypothese klopt: er zijn inhoudelijke verschillen tussen de twee campagnes, vooral op het sociale vlak. Dit is ook terug te zien in de liedjes. Vervolgens is de vraag gesteld waarom dit het geval was terwijl beide partijen grofweg hetzelfde standpunt verkondigden als in de eerste strijd. De reden dat het tegenstandersstandpunt op winnen kwam te staan, is omdat pas later – een aantal jaar na de invoering van de drooglegging – duidelijk werd wat de gevolgen waren van het alcoholverbod. Dit onderzoek heeft dus aangetoond dat iets gegarandeerd ondergronds gaat als het verboden wordt, waar het snel meer problemen oplevert dan wanneer het bovengronds gereguleerd zou worden.

Er is nog veel onderzoek te doen over de drooglegging en de strijd die hierom is gevoerd. Er kan bijvoorbeeld gekeken worden naar het aandeel van andere, kleinere actiegroepen, hoe het draagvlak geografisch was verdeeld of hoe politici zich uitlieten over de drooglegging, of hoe de Democratische en Republikeinse Partij aankeken tegen alcoholwetgeving. Dit onderzoek heeft slechts naar een deel van alle mogelijke bronnen gekeken en daaruit conclusies getrokken. Eén ding staat echter wel vast: de drooglegging werkte ontvullend. Het loste het drankprobleem niet op. Nat en wel is Amerika nu een illusie armer.

LITERATUURLIJST

Gepubliceerde primaire bronnen

Association Against the Prohibition Amendment, *32 Reasons for Repeal* (Washington 1932).

Excell, Edwin Othello (ed.), *The Anti-Saloon League Song Book* (Westerville, Ohio 1915).

Hoffman, Rev. Elisha A., *Anti-Saloon Campaign Songs* (Benton Harbour, Michigan (1909).

Kohn, David, 'Light Wine and Beer' (1917).

National Wholesale Liquor Dealers Association of America, *The Anti-Prohibition Manual. A Summary of Facts and Figures Dealing with Prohibition* (Cincinnati, Ohio 1917).

New Lost City Ramblers, 'American Moonshine & Prohibition Songs' (1962), uitgegeven door Folkways, FH 5263.

Rush, Benjamin, M.D., *An Inquiry into the Effects of Ardent Spirits upon the Human Body and Mind with an Account of the Means of Preventing, and of the Remedies of Curing them* (New York 1811).

Stauber, David, 'Attitude of the Distillers and Wholesale Liquor Dealers on the Regulation of the Liquor Traffic', in *Annals of the American Academy of Political and Social Science* 32 (1908) 3, 69-74.

Stewart, D.F. en H.W. Wilbur, 'I Am Innocent', 'American Eagle', 'Modern Devil Fish', 'Yank The Saloon Tooth Out', 'Perfectly Neutral', 'Appeal to Individual Voter', 'Throwing His Vote Away', in *Prohibition Cartoons* (Crane Missouri 1904).

Swarte Gifford, Carolyn de, and Amy R. Slagell (eds.), *Let Something Good Be Said: Speeches and Writings of Frances E. Willard* (Illinois 2007).

Willard Frances, 'Open letter to the editor' in *The Century. Illustrated Monthly Magazine*, New York, May 1883, 788-789.

Willard, Frances, *Hints and Helps in our Temperance Work* (New York 1875).

Archieven

'Home Protection', pamflet, ongedateerd, Willard Archives in Evanston, Illinois, Collectie Papers o Frances E. Willard. Collectienummer 2, box 20, folder 12.

Prohibition Probes 009, 1930, Hagley Museum and Libraries, Collectie Association Against Prohibition Amendment postcards and stationery. Inventarisnummer 2005204_009, box 2005 GL 1.

Prohibition Probes 015, 1930, Hagley Museum and Libraries, Collectie Association Against Prohibition Amendment postcards and stationery. Inventarisnummer 2005204_015, box 2005 GL 1.

Prohibition Probes 019, 1930, Hagley Museum and Libraries, Collectie Association Against Prohibition Amendment postcards and stationery. Inventarisnummer 2005204_019, box 2005 GL 1.

The Constitution: Amendment XVIII, 18 december 1917, National Archives.

Secundaire literatuur

Cameron, Colin, 'Tragic but brave or just Crips with Chips? Songs and their Lyrics in the Disability Arts Movement in Britain', *Popular Music* 28 (2009) 3, 381-396.

Chamberlain, Adam, Alixandra B. Yanus en Nicholas Pyeatt, 'The Connection Between the Woman's Christian Temperance Union and the Prohibition Party', in *Sage Journals* 6 (2016) 4, 1-8.

Coffino, Michael A., 'Genre, Narrative and Judgement. Legal and Protest Song Stories in two Criminal Cases', in *Wisconsin Law Review* 3 (1994), 679-718.

Denisoff, R. Serge and Mark H. Levine, 'The Popular Protest Song. The Case of 'Eve of Destruction'', in *The Public Opinion Quarterly* 35 (1971) 1, 117-122.

Edman, Johan, 'Temperance and Modernity. Alcohol Consumption as a Collective Problem, 1885-1913', in *Journal of Social History* 49 (2015) 1, 20-52.

Kizer, Elizabeth J., 'Protest Song Lyrics as Rhetoric', in *Popular Music and Society* 9 (1983) 1.

Knupp, Ralph E., 'A Time for Every Purpose under Heaven. Rhetorical Dimensions of Protest Music', in *The Southern Speech Journal* 46 (1981) 4, 377-389.

Kosokoff, Stephen en Carl W. Carmichael, 'The Rhetoric of Protest. Song, Speech and Attitude Change', in *The Southern Speech Journal* 35 (1970) 4.

Lee, Mordecai, 'Congressional Controversy over the Federal Prohibition Bureau's Public Relations, 1922', in *Public Relations Review* 34 (2008), 276-278.

Levine, Harry Gene, 'The Discovery of Addiction. Changing Conceptions of Habitual Drunkenness in America', in *Journal of Studies on Alcohol* 39 (1978) 1, 143-174.

Levine, H.G., 'The Alcohol Problem in America. From Temperance to Alcoholism', in *British Journal of Addiction* 79 (1984) 1, 109-119.

Mann, Karl, Derik Hermann en Andreas Heinz, 'One Hundred Years of Alcoholism. The Twentieth Century', in *Alcohol & Alcoholism* 35 (2000) 1, 10-15.

Peck, G., *The Prohibition Hangover. Alcohol in America from Demon Rum to Cult Cabernet* (2009).

Rumbarger, J.J., *Profits, Power and Prohibition. American Alcohol Reform and the Industrialising of America, 1800-1930* (1989).

Spener, David, *We shall not be moved: Biography of a Song of Struggle* (Philadelphia 2016).

Tracy, Sarah W., *Alcoholism in America. From Reconstruction to Prohibition* (2005).

Tyrell, Ian, 'Temperance, Feminism, and the WCTU. New Interpretations and New Directions', in *Australasian Journal of American Studies* 5 (1986) 2, 27-36.

APPENDIX

A | Spotprenten van de Prohibition Party

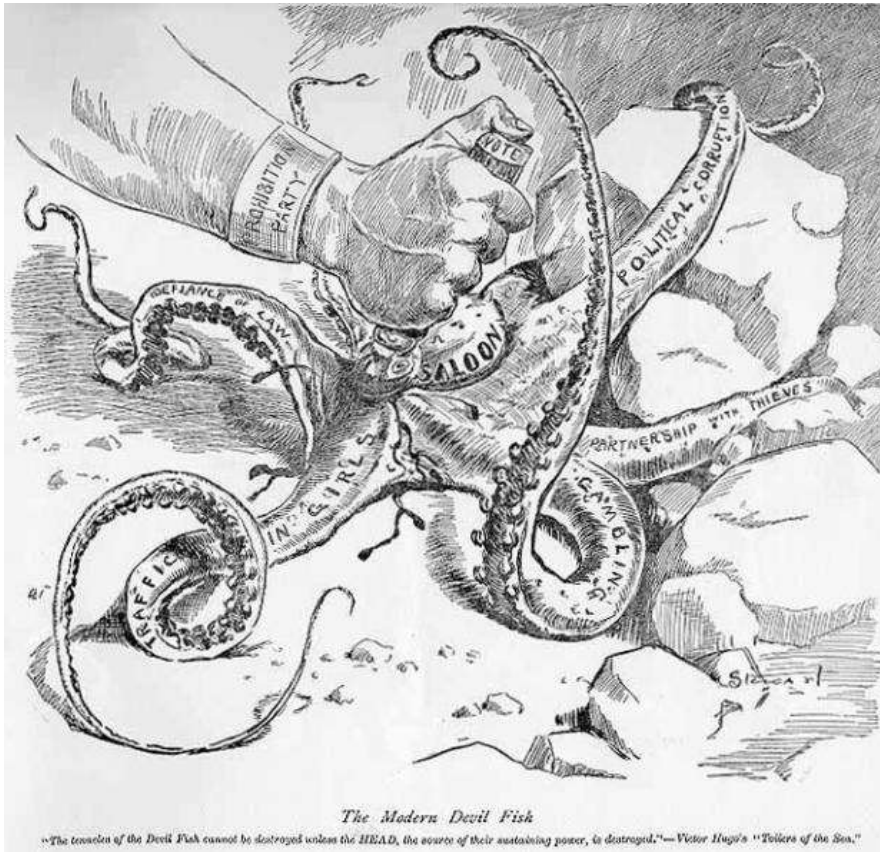
1. 'I am innocent'

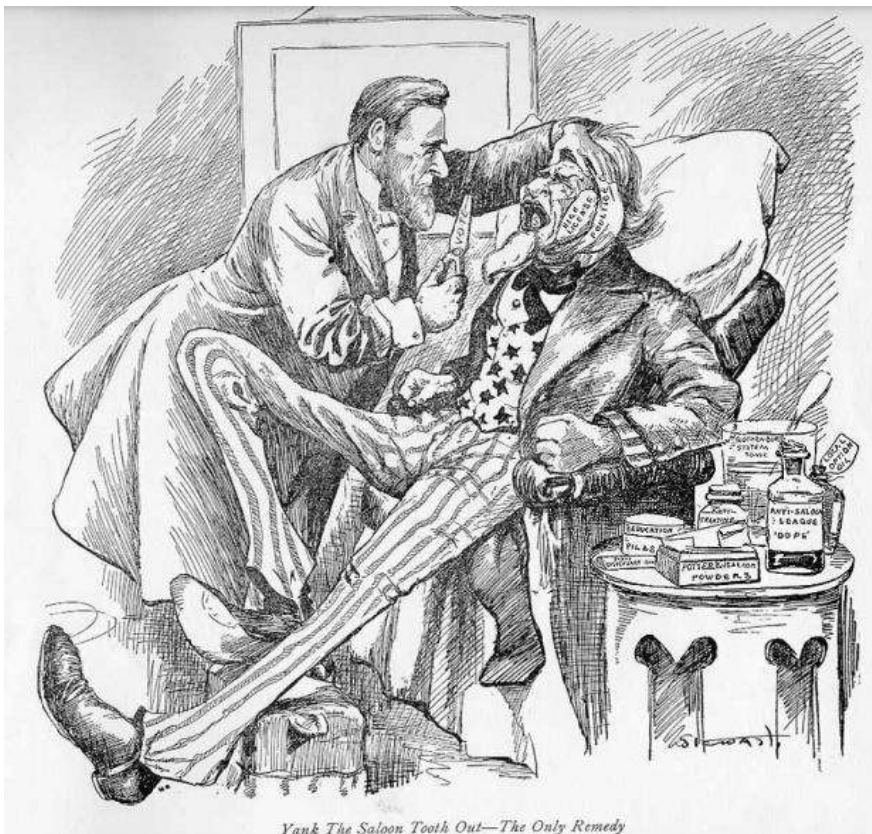
2. The American Eagle

3. The Modern Devil Fish

4. Yank the Saloon Tooth Out – The Only Remedy

5. Perfectly Neutral

6. Appeal to the individual voter

7. Throwing his vote away

The David and Goliath of the Near Future

"THROWING HIS VOTE AWAY"

B | Liedtekst 'Lips that touch liquor', geschreven door Sam Booth, muziek door Geo T. Evans, 1874.

The Demon of Rum is abroad in the land
His victims are falling on every land
The wise and the simple the brave and the fair
No station too high for his vengeance to spare
O women, the sorrow and pain is with you
And so be the joy and the victory too
With this for your motto and succor divine
The lips that touch liquor shall never touch mine
The lips that touch liquor shall never touch mine

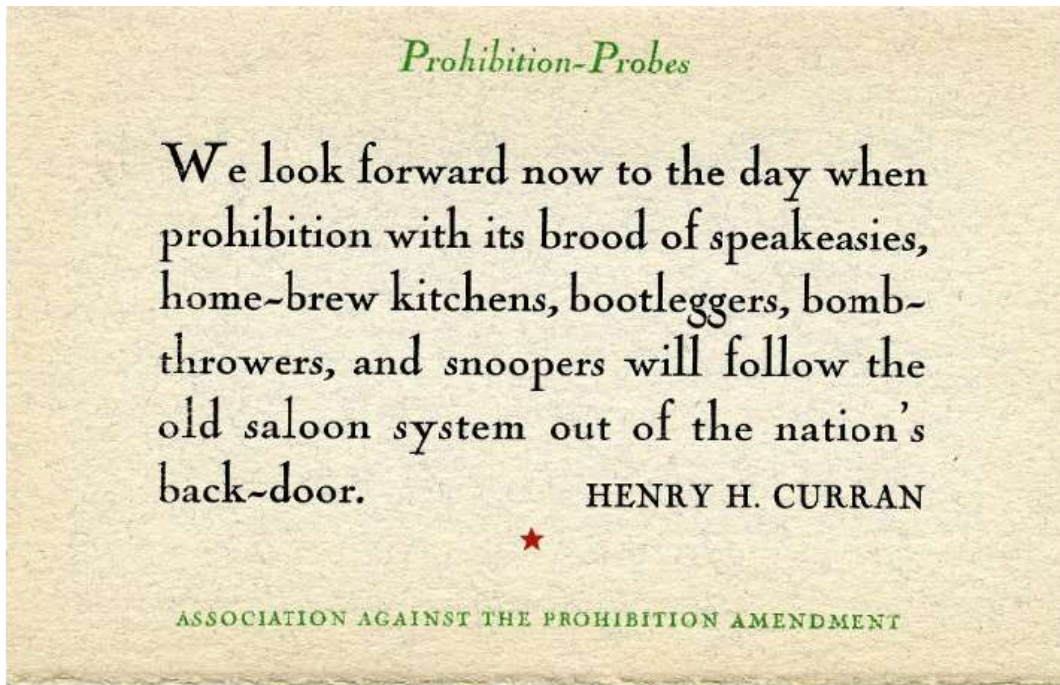
The homes that were happy are ruined and gone
The heart that were merry are wretched and lone
And lives full of promise of good things to come
Are ruined and wrecked by the demon of Rum
Wives, maidens and mothers to you it is given
To rescue the fallen and point them to heaven
With God for your guide you shall win by this sign
The lips that touch liquor shall never touch mine
The lips that touch liquor shall never touch mine

O mothers, whose sons tarry long at the bowl
Who love their good name as you love your own soul
O maidens, with fathers, and brothers and beaux
Whose lives you would rescue from infinite woes
Let war be your watchword, from shore unto shore
'Till Rum, and his legions, shall ruin no more
And write on your banners, in letters that shine
The lips that touch liquor shall never touch mine
The lips that touch liquor shall never touch mine

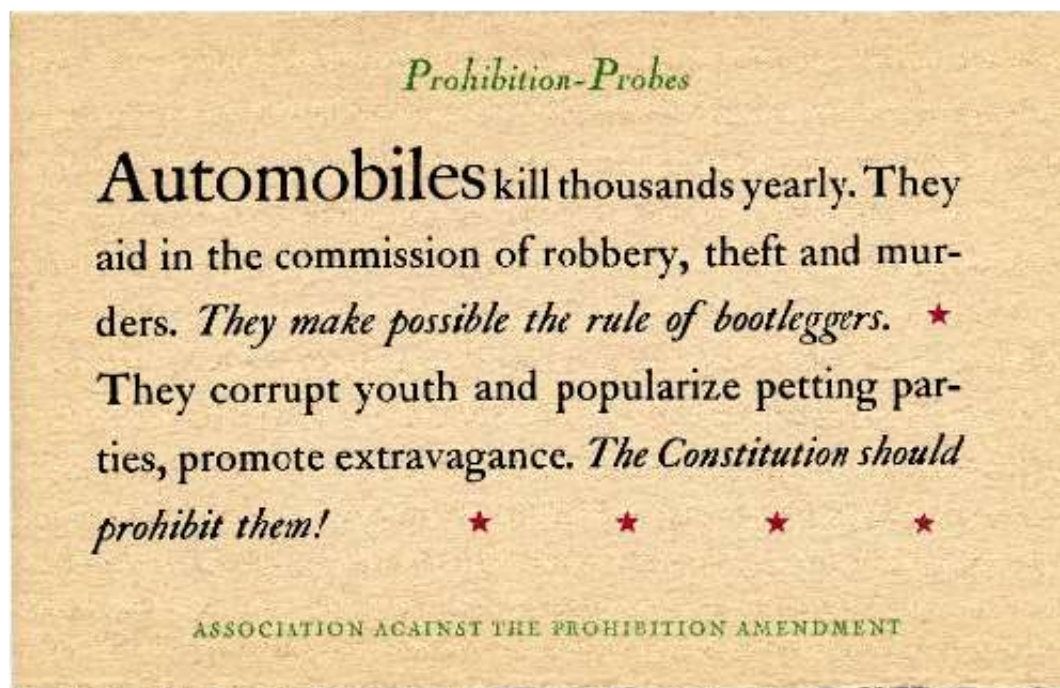
With this for our motto and succor divine
The lips that touch liquor shall never touch mine
The lips that touch liquor shall never touch mine

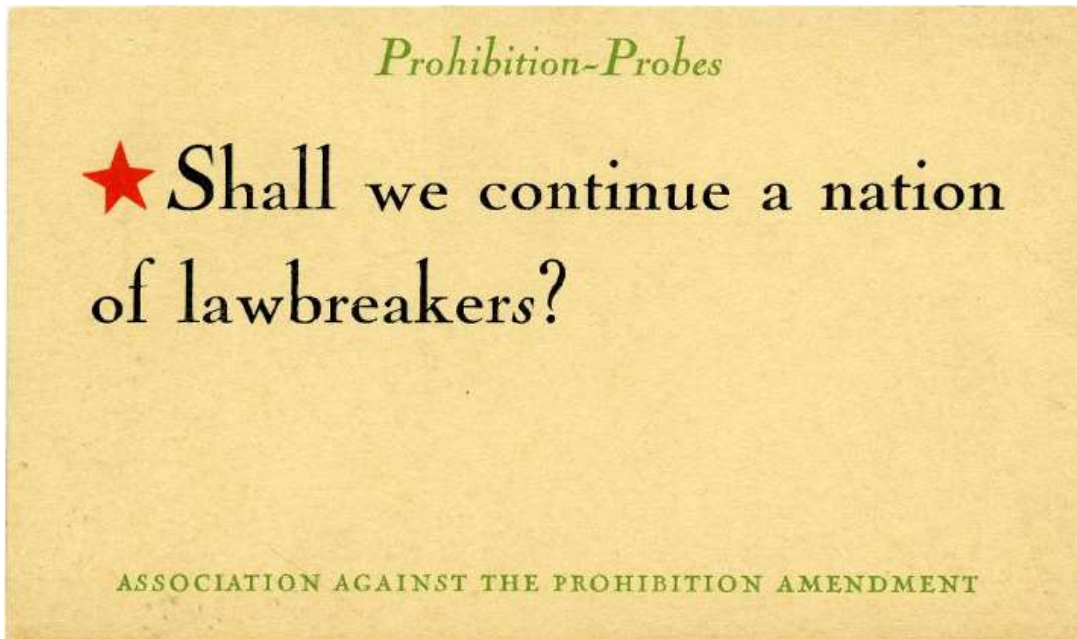
1. Postkaart 1, Prohibition probes 009.

2. Postkaart 2, Prohibition probes 015.

3. Postkaart 3, Prohibition probes 019.

D | Liedtekst 'Light wine and beer', geschreven door David Kohn, muziek door Bert Keene, 1922.

A happy thought came o'er the nation
Now the sky looks bright and clear
Listen to the joyful tidings
Coming with Light Wine and Beer (Wine and Beer)
Light Wine and Beer!
Will soon be here! (hum)
We await the happy hour
When we can use our own will power
What new law is our salvation?
What is our best regulation?
BEER BEER Light wine and Beer
BEER BEER Light wine and Beer

A sunny cloud hangs o'er the nation
Ev'ry heart is filled with cheer
There will be a drop in taxes
Coming with Light Wine and Beer (Wine and Beer)
Light Wine and Beer!
We'll bring you here (hum)
This wholesome drink will not harm you
And will bring in a big revenue
What new law is our salvation?
What will sure bring moderation?
BEER BEER Light wine and Beer
BEER BEER Light wine and Beer

It's costing us too much for a living
With so many blue laws to fear
Let us cheer for moderation
Coming with Light Wine and Beer
Light Wine and Beer
Will soon be here
This harmless drink pure and divine
Who can object to beer and light wine
What new law is our salvation
Knock out blue laws by legislation
BEER! BEER! Light wine and Beer!
BEER! BEER! Light wine and Beer!

It's awful what our men are drinking
Rank poisons will disappear
Prepare for the greatest blessing
Coming with Light Wine and Beer
Light wine and Beer
We will vote you here
This whole-some drink, pure and divine
THE QUESTION IS SETTLED WITH BEER AND LIGHT WINE
What new law brings regulation?
What will bring peace to our nation?
BEER! BEER! LIGHT WINE AND BEER!
BEER! BEER! LIGHT WINE AND BEER!

E | Liedtekst 'Save a little dram for me', tekst en muziek door Will E. Skidmore en M. Walker, 1920.

(spoken) In the middle of the sermon,
Parson Johnson rose and started sniffing the air
There was a peculiar smell tricklin' up the parson's nose,
that told him gin was 'round somewhere
And he closed his Bible gently in the middle of the psalm
and started figurin' mentally where the smell was coming from
His eyes scanned every pew, and then he did declare,
he says 'I announce this meetin' through, until you kick in with my share ...

(sung) Oh Bretheren if you want more preachin'
Save a little dram for me
Glory Hallelujah
Why drinkin' gin ain't against my teachin'
Treat me with equality

(spoken) From this here smell it's very plain to see
That somebody here's been holding out on me

(sung) For Bretheren if you want more preachin'
Save a little dram for me

(spoken) Now when they passed the bone dry law
I was the very first to say that it would never stay
And neither did I think the law could regulate our thirst
That's why I've got some stored away
Now since prohibition's got us drinks is few and far between
Of all the stingy brother you're the worst I've ever seen
But I insist on my share, Don't say it's all run out
Or else you're going where – You know that bad place I been preachin' 'bout?

(sung) For Bretheren if you want more preachin'
Save a little dram for me
Glory Hallelujah
Why drinkin' gin ain't against my teachin'
Treat me with equality

(spoken) I've shared your joy and I've shared your sin
And believe me brothers I'm gwine to share your gin

(sung) For Bretheren if you want more preachin'
Save a little dram for me